

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
Comitetului de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” nr. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838
GHILBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 T.F. 1513
Abonamentul anual lei 300. Autorități și Societăți lei 800
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 52 Inreg. Trib. Brașov S. II No. 6. II. 71/942

Miercuri 14 Iulie 1943

Anul 106

După doi ani

de V. Branisce

Dau în pârg livezile și holdele mănoasei Basarabil. Cât vezi cu ochii lanurile și o profuziune de flori de câmp, un uriaș tricolor revărsat prin're spice. Atâta vleață și pace se desprinde din belșugul pământului că nici nu-ți vine a crede că lanurile ei au fost de curând stropite cu sânge, că rodul de astăzi se înalță din morții de ieri.

În luna aceasta se împlinesc doi ani dela desrobirea Basarabiei. Fiecare zi din Iulie ne încrestează o nouă biruință românească, ne amintește un alt colț de pământ realipit prin sacrificiul de sânge la trupul fărăi mame. Pentru desrobirea Basarabiei din cătușele ce mișelește l-au fost impuse, a pornit întregul popor român un războiu sfânt, un războiu de eliberare. Am intrat în luptă cu pământul fărăi sfânticată, cu provinciile îndoliate în toate punctele cardinale. Colbul stărnit de bejenari încă nici nu se așezase pe drumuri. Am intrat în războiu cu sufletul sfâșiat de cea mai dureroasă încercare. Prea fusese sistematocă și bine organizată lovitură mârșavă pregătită din umbră. Se părea că, doborâți la pământ de evenimente, nu ne vom mai putea ridica multă vreme.

Dar simțul de solidaritate națională ne-a îndemnat la cel dintâi prilej să ne gândim la frații noștri năpăstuiți, fără să cântărim prețul jertfel. Așa se face că drumurile Basarabiei sunt presărate cu mormintele de ostași, veniți de pe tot cuprinsul pământului românesc să desrobească glia cutropită de dușman.

Iacă Ion și Stan sau alți ortaci de-al lor, căzuți pentru desrobirea unui pământ pe vecl românesc, în clipa supremei împărtașanii au stăruit sub pleoape icoana unei căsuțe pe malul Izei, unde o mamă îmbătrântită de griji va aștepta în van să i se întorcă acasă feciorul; ei au știut că jertfa lor nu va fi în zadar. Pentru ei orice sat de pe valea Cogălnicului sau a Răutului, orice așezare dintre Prut și Nistru le era tot atât de dragă ca Giuleștii, Ieudul sau Colțirea. Româneștii și unele și altele, ale noastre toate. Și ei au mai avut o credință, dărză ca munții de cremene ce ne-au adăpostit de vijornite, că dăruirea lor pentru hotarul de răsărit al fărăi este temelia unei înfăpturi pe care o vrem și o așteptăm întreagă; cu gândul la cei chemați să le înfăptuiască visul, s'au stins pe câmpiile mănoase ale Basarabiei mulți fii ai Transilvaniei. Astăzi, când gândul nostru plios rătăcește din țara codrilor de fag până la limanul Nistrului, simțim un îndemn ce ne vine din lumea celor căzuți pentru împlinirea unei porunci înperioase a neamului.

SCRIEM GREU

de
Ion Colan

Pe măsură ce rosturile ni se definesc, tot mai mult întârziem în fața coalei albe de hârtie, tot mai pline de răspundere ni se par cuvintele trimise culegătorului.

Și nu doar că n'am putea și noi să ne confecționăm articolul la un colț de masă, lăsând torentul de vorbe goale să se prăvale în răbdurii coloane de ziar. Ziarist, în mintea celor mai mulți, înseamnă omul care poate să scrie despre orice, cu o egală pasiune sau o egală indiferență, fără remușcări.

Decât, pe astfel de căi nu-i dat oricui să meargă, pentru că spune vornicul Iordache Golescu: „Înțeleptul la norod multă liniște aduce, iar cel lipsit de minte, tulburare și necazuri.”

Ni se pare și nouă, că scrisul astfel însăilat, „tulburare și necazuri” aduce.

De aceea, din o sută de vorbe puse pe hârtie, nouăzeci le ștergem ca netrebnice și zece le înlocuim cu altele, doar-doar gândurile chinuite ar putea fi îmbrăcate în haina cea mai potrivită. Iar când mașinile au pornit și primul exemplar al gazetei iese umed dintre valurile de cerneală, îți recitești articolul, rușinat-întim de puținătatea cuprinsului lui; căci una ai vrut a scrie, și alta a încăput în cuvinte. De fiecare dată legenda Mănăstirii Argeșului naște în tine și fiecare număr de ziar și se pare că dăreamă ziduri pe care le-ai crezut definitiv înălțate.

Scriem greu.

E, aceasta, ursita presei transilvane, de puținii înțeleasă, pentru că numai în această provincie ziaristul a fost forțat să scrie cu jandarmul în spate și codul penal în față, adevăr valabil pe vremea lui Valeriu Branisce, al lui Aurel și Iacob Mureșianu, al lui Gh. Baritiu, al celor dela Românul și Tribuna, al celor din jurul părintelui Moța dela Orăștie.

Octavian Goga făcând odată apologia lui Aurel Mureșianu spunea: „Să instăpânim în coloanele gazetei noastre formula istorică a gazetăriei românești de baștină, a cărei pietate dorim s'o salvăm.”

Vorbele cântărețului dela Ciucea biciuia „penibila dărăpănare în care se sbate presa”.

Să judece lumea dacă „penibila dărăpănare”, întronată la noi de Sărindarul internaționalist, a continuat, făcând școală într'o lume ahtiată după parvenire și arginți.

Deprinși să vedem în ziar monitor al evenimentelor zilnice, credințele și atitudinile care se ridică peste cotidian au trecut la remorcă.

Iară cum noi suntem de părere că telegramele agențiilor de presă și senzaționalul nu pot forma conduită în existența unui ziar, ne-am reîntors la vechea tradiție transilvană.

Aciasta avum a scrie și alt nemic.

Să sprijinim naționalizarea economică

de
Dr. D. Chirulescu

S'a făcut propagandă în timpul din urmă pentru românizarea întreprinderilor și au fost îndemnați Românii să-și investească din capitalurile disponibile cât mai mult în industrie și comerț. S'a făcut deci apel la cât mai multe colaborări pentru așezarea unei industrii și a unui comerț românesc, pentru intrarea factorilor economici în mâinile românești.

Ceea ce este foarte bine.

Românii și-au înțeles datoria, mulți dintre ei călcând peste vechi și înrădăcinate prejudecăți.

Capitaluri românești s'au investit destule, slavă Domnului! Dar Românii fiind doar mici capitaliști, au apărut numai mici întreprinderi cu puteri limitate și cu riscuri mari.

Se pune întrebarea: dacă este vorba de o politică de Stat, câte degrevări de impozite s'au făcut acestor întreprinderi în fașe? Câte la sută au fost ajutate în vreun fel?

Vom arăta că, din contră, de cum se înscrie o firmă, înainte ca aceasta să fi făcut o cât de mică desfacere de produse, primul lucru la care se procedează este impunerea fiscală; și cât mai grea. Ce rost are această impunere, înainte ca întreprinderea să fi vândut măcar de un leu?

— Continuare în pagina 3-a —

„GAZETEI TRANSILVANIEI”

BISERICA ÎN CONCEȚIA STATULUI DE AZI

de I. Matein

Prorectorul Academiei Comerciale, Brașov

III.

Odată clarificată, în termeni atât de cuprinzători, atitudinea Statului cu privire la importanța constituției actuale a Bisericii, Conducătorul trece la a doua problemă fundamentală, arătând punctul de vedere oficial relativ la însăși misiunea venerabilei noastre instituțiuni spirituale. Vom anticipa că de mult nu s'a mai văzut un cărmuitor laic, care să vorbească cu atâta pă-

trundere despre Biserica lui Hristos și să zugrăvească, am putea spune ca un inspirat de sus, taina prestigiului ei în sbuciumul spre lumină al neamului nostru. „Eu n'aștept dela slujitorii Bisericii — spune Mareșalul — decât să fie pătrunși până în adâncul conștiinței lor, de caracterul dumnezeiesc al ei, și de răspunderea lor de trimiși al lui Dumnezeu în mijlocul poporului nostru. Conștiința că ei stau sub ordinele lui

Dumnezeu — trebuie să-i facă să ardă de râvnă. Cerința cea mai mare pe care o adresez bisericii este: să-și aprindă până la incandescență adevărata râvnă apostolească și de propovăduire.”

Intru cât numai misionarismul pastoral dă justificări depline, în fața lumii, existenței și prețurii Bisericii, reprezentată în deosebi prin clerul ei de toate treptele, este logic ca spre acesta să se îndrepteze și gândurile și speranțele de bine ale Conducătorului de Stat. De aceea el va defini, în aceeași frază scurtă și scilpitoare de inedit, toată frumusețea chemării preoțești, spunând aceste cuvinte desprinscă parcă din atmosfera unui tron arhieresc imaculat: „Vreau să văd pe preoții altarelor la înălțimea credinței pe care o propovăduiesc. Să văd că preotul prin pregătirea lui, prin puterea lui, prin deslegarea lui de cele pământești, și prin exemplul lui în toate, să readucă în fața altarului și în biserică pe toți acela, care s'au îndepărtat de ea din vina tuturor. Sunt convins că, dacă vor în-

Caleidoscop

de Lucian Valea

La Chișinău...

Un grup de tineri publiciști basarabeni redactează ziarul *Basarabia* (ce se tipărește în capitală) și săptămânalul *Raza*. Părintele prof. V. Tepordei, animatorul și conducătorul grupului, se trudește din răspuțeri să dea glas valorilor provinciei recucerite, unind în jurul acestor două tribune spirituale, pe cei mai de seamă scriitori de dincolo de Prut. Amintim nume cum sunt: Sergiu Matei Nica, Neculai V. Coban, Robert Cahuleanu, Sabin Velican, N. Dunăreanu etc. talente impuse de mult în câmpul literaturii tinere. Pentru gândurile lor mari, pentru trudnicia de fiecare zi și pentru nădejile care sunt și ale noastre, le trimitem o strângere de mână ardelenască, așteptând marele ceas când, de pe alte plaiuri și cu altă slovă, le vom putea anunța mult visatele împliniri care nu vor fi numai ale noastre, ci ale neamului întreg.

Aspecte literare din Ardeal..

se va chema volumul de critică și sinteză literară a fenomenului literar ardelenesc de după refugiu, pe care confratele nostru Ion Apostol Popescu îl va tipări în vara aceasta. În generația tânără de critici, locul pe care-l ocupă Ion Apostol Popescu este acela al competenței și onestității deopotrivă. Articolele sale critice, răspândite prin revistele și ziarele vremii (Lucașfăraș, Revista Fundațiilor Regale, Viața, Tribuna-Brașov, Tăra-Sibiu și ziarul Ardealul din București) l-au impus dintru început ca un serios și priceput cercetător în accidentatul teren al literelor. Pentru serviciul adus literaturii Ardealului tânăr și pentru faptul că deși nefiind ardelenesc, d-a să a îndrăgit tot ce are mai frumos și mai măreț această provincie — cultura noi îi urăm izbândă.

Revista

... Colegiului Național Sf. Sava — din București este una dintre cele mai reușite reviste școlare din țară. Presentându-se din punct de vedere tehnic într-un mod ireproșabil, această publicație aduce în paginile ei însuflețirea și entuziasmul celor ce și leagă de ea cele mai frumoase elanuri ale adolescenței. Apărând sub direcția unuia dintre profesori, Revista Colegiului Național Sf. Sava este redactată și scrisă aproape în întregime de elevii acestui liceu. Ținem să amintim că unul dintre redactori este poetul foarte tânăr C. D. Ianculescu.

Poezii, articole și dări de seamă sau cronici scrise cu vioiciune, chiar dacă nu întotdeauna cu competență, alcătuiesc minunatul sumarul fiecărui număr. Cităm dintre colaboratori pe: Ion Struțeanu, Barnea Matei, Pașa Bogdan, Valeriu Emanoil etc., iar din versurile lui C. D. Ianculescu transcriem finalul unui minunat „Cântec pentru Transilvania“:

Toate, toate sunt ca și atunci
Doar Feleacul îmi oprește visul
Dar ne-a cununa prin verdele din lunci
Primăvara când o înflori caisul.

Și se vor porni ca altădată,
Să ne cânte hora, râurile!...
Transilvania, iubită față,
Cum ne vom încinge brăurile!...

Un cuvânt bun pentru tinerețea care clădește după puțină la ridicarea neamului.

Ion Al. Lapedatu economist

de Ion Opris

II.
Am spus că Ion Al. Lapedatu în toată activitatea sa atât de bogată în fapte de interes național, s'a găsit pe făgașul de ideal național și politic al Mitropolitului Șaguna,
Și Mitropolitul Șaguna a fost un desăvârșit economist. El a preconizat mereu: „Ridicarea economică a națiunii noastre“. În cadrele „Astrei“ multe din ideile economice ale Mitropolitului Șaguna au putut fi înlăpușate, în timpuri grele pentru poporul nostru.

Ion Al. Lapedatu a fost, ca și neuitatul Șaguna, un economist de seamă. El a împărtășit poporului român idei și cunoștințe practice pentru viața economică.

Lozinca lui Ion Al. Lapedatu fiind „cu poporul și pentru popor“, el însuși fiind plecat din mijlocul țărăniimii, era natural ca gândul lui suprem să fie mereu la țărani. Pe aceștia ei îi vedea așa cum erau, buni și harnici, dar ființi inadins în întunerec. În ei, în milioanele de țărani români, Ion Al. Lapedatu a văzut forțele biruitoare de mâine ale națiunii.

„Cărturarii, să se coboare la ei, cu vreme și fără vreme, aducându-le lumina salvatoare prin adunări ținute în Biserică unde să le vorbească de sisteme noi de agronomie, de igienă și risipirea superstițiilor, de hrană și de locuință, de beutură și dezastrale ei“.

Iată cum scrie Ion Al. Lapedatu de expozițiile populare:

„Țăranul mai curând învață din cele ce vede, decât din cele ce aude. În expoziții — organizate de „Astra“ — să se aducă vite de soiu, cereale, poame, legume, nutrețuri, instrumente de câmp și de casă, manufacturi, costume etc. Apoi cărturarii le-ar vorbi oamenilor lângă fiecare obiect expus“.

În acest timp, crescând tot mai mult importanța orașelor, Ion Al. Lapedatu sesizând momentul, a început propaganda pentru stabilirea Românilor la orașe în număr mai mare. Iată cum: „Clasa cultă să renunțe la lux, iar cu economiile realizate să cumpere proprietăți la orașe; oamenii bogați să-și dea copiii la comerț, nu să umble tot după domnii; băncile să vină în ajutorul comerțului și industriei românești, făcând propagandă pentru îmbrățișarea meseriilor“.

Se mai poate adăuga ceva unor astfel de concepții economice?

După o călătorie pe care a făcut-o în România, fiind neplăcut surprins de imensitatea Bărăganului părăsit și nelucrat de nimeni, a spus: „Acest ținut

de s'ar canaliza, ar ajunge la o mare importanță economică pentru România“.

Am reprodus numai câteva frânturi din ideile economice ale lui Ion Al. Lapedatu, suficiente însă pentru desprinderea constatării ce face obiectul acestor rânduri.

Nu sunt oare de mare actualitate gândurile de economist naționalist ale lui Ion Al. Lapedatu?

Deși sunt scrise înainte cu 70 de ani, ele își păstrează încă actualitatea și prezintă același interes pentru neamul nostru.

Ridicarea satelor, agronomia, comerțul, industria, meseriile, economisirea și atâtea altele postulate formulate de Ion Al. Lapedatu, sunt și acum principala obiect al preocupărilor noastre.

Aveam impresia că toată gândirea economică a fiului de țăran, a profesorului de elită dela Brașov, din a doua jumătate a veacului trecut, ne-ar fi contemporană.

Urmărind progresul neamului în trecut, ca și azi constatăm aceleași elemente:

- țăranul român,
- economisirea și cruțarea,
- meseriile,
- comerțul și industria.

Din toate acestea ne caracterizează: sărăcia.

Împotriva sărăciei s'au format ideile economice ale lui Șaguna, Eminescu, Visarion Roman, Ion Al. Lapedatu, etc.

Se cuvine să urmărim cu toată seriozitatea activitatea personalităților din trecut ale neamului nostru, pentru bogățiile ce cuprind în toate domeniile în care au activat și să nu fim orbiți numai de economiștii străini de neamul nostru.

Ne facem, de multe ori, capul tobă de ideile economice ale străinilor și nu cunoaștem — că nu cercetăm — ideile Românilor, care sunt mai ales originale.

Nu putem încheia aceste rânduri decât reproducând necruțătoarele cuvinte puse de Ion Al. Lapedatu într'un final de articol în care biciuia servilismul. Și acestea își au tălcul lor azi:

„Ne căciulim pentru posturi bune și grase, și când suntem în alternativa de-a alege între demnitate și un interes mășav, mai totdeauna ne pronunțăm pentru acest din urmă“.

Cu greu vor admite unii că Ion Al. Lapedatu a fost și un desăvârșit economist naționalist, însă realitatea, am văzut, ne confirmă.

Guia sumii

Cerc vicios

Dintr'o carte recent apărută într'una din marile edituri bucureștene, desprindem următoarele rânduri care ne-au impresionat prin logica lor:

„Lipsa de lemne, ca orice lipsă, provoacă totdeauna lipsa de răbdare. Lipsa de răbdare provoacă la rândul ei lipsa de lemne și cercul este vicios ca orice cerc“.

Până acum, după unii autori mai puțini spiritali, știam că lipsa de lemne provoacă frig.

Dacă, totuși, autorul își menține părerea, să-și cumpere tutun, căci dacă are tutun, are răbdare și dacă are răbdare, are lemne.

Simple, nu?

Acest raționament adânc e cel puțin tot atât de valabil ca și următorul, mai puțin celebru, dovedind că nu și-a găsit încă editor: Necesitatea este mama invențiunii;

Pânea este o necesitate. Locomotiva este o invențiune. Deci: pânea este mama locomotivei.

Consecvenți logicei autorului, ne'ntorcem și zicem:

Chelia produce melancolie;
Melancolia produce chelie.
(cerc vicios!)

Deci: râdeți, Domnilor, dacă nu vreți să cheliți!

T. C.

La microscop

Pe ploaie

Un vecin de-al meu a zăcut de boală grea și n'a ieșit multă vreme din casă. Acum reia prudent contact cu viața, în doze mici, sub forma unei scurte plimbări, și se minunează ca un prunc de tot ce vede.

Aseară ne-am întâlnit la colțul străzii și cu toate că ploua ca de Sfântul Ilie, m'a oprit să-mi spună:

— Să știi că Românii noștri a început să le vină mințea la cap!

— O fi mințea cea de pe urmă, sugerez eu, sceptic.

— Ia lasă nenșorule gluma, se întărită vecinul. Păi ai fi crezut dumneata vreodată că cucoanele noastre s'ar putea hotări să se îmbrace toate la fel, într'o uniformă modestă, așa cum le-am văzut eu astăzi pe stradă?

Mă uit la el îngrijorat: oare nu s'o fi sculat prea curând după boală?

Dar vecinul își deapănă entuziasmul:

— Toate la fel, pe cuvântul meu, în niște halate alburii, largi și drepte ca niște șorturi de spital. Or fi înțeles și ele că pe timpurile astea nu se mai cade să faci lux. Pui acolo un halat de pânză în spinare și poți zice că faci și tu ceva pentru țară. Când mi-oi lua pensia, am să-mi cumpăr și eu unul, că am văzut că și bărbații poartă și trebuie să fie ieftine.

— Mda... mă lămuresc eu. Halatele astea se cheamă pe românește „Balonseide“ și costă dela 20.000 lei în sus.

Vecinul se trage înapoi speriat.
— Ce spui nenșorule? Păi de unde au toate atâția bani?

Și cei care aveau mantale mai vechi de ploaie — Fulgarine, cum le zicea pe românește — ce le-au făcut?

— Alea nu se mai poartă, îi explic eu condescendent, fiindcă nu-ți ofereau aceleași avantajii. Un „Balonseide“ te costă scump, te face să semeni a băiat de băcănie și, pe o ploaie mai sdravănă, trece apa prin el de ț-e mai mare dragul!

Matei Lupu

Să sprijinim naționalizarea economică

de Dr. D. Chirculescu

— Continuare din pag. 1-a —

Nu apare aceasta mai curând ca o lovire a întreprinderilor tinere decât ca o sprijinire? Intru cât poate fi aceasta o politică de Stat, o politică națională?

Oare nu aduce această procedură fiscală o punere în stare de debilitare organică a noilor întreprinderi românești față de întreprinderile vechi și un capital mai mare, mai ales când se știe că investițiile străine vechi reușesc, subț o formă sau alta, să se mențină active?

Eroii noștri

Mai sunt încă Cercuri culturale care nu ne-au trimis fotografiile eroilor căzuți pe frontul din răsărit.

Nu s'ar putea sa fim scutiți de aceste aduceri aminte..

Vlădărenii români liberi

de Pr. Alex. Florea

Anul redeșteptării dela 1848 a dat prilej tuturor Românilor să se ridice cu mic cu mare, în lupta dreaptă și sfântă a libertății ce se anunța pentru toate neamurile. Aici, la noi, a fost o însulețire pe care toate paginile istoriei noastre naționale au înscris-o cu litere de lumină, pentru demnitatea și măreția ei.

Participarea Vlădărenilor la această acțiune a libertății pornite de pe Câmpia dela Blaj, am înscris-o într-o altă însemnare anterioară, unde s'a precizat rolul acestor Români hotărâți, în acel timp, când se cerea pentru neamul de aici libertate și drepturi de pământ.

Pe noi aici ne interesează rezultatul practic al acestor frământări naționale ale vremii, pentru acești Români ce tânjiseră veacuri de-a-rândul sub domniile de pământ și sub exploatarea nemiloasă a „Cetății Brașovului”.

După ce vâltoarea se liniști, Vlădărenii reveniți la casele lor nu mai voia să plătească nicio taxă orașului. Cu toate că arendașul mai rămase stăpân încă până pe la 1856, Brașovul nu luă nicio măsură pentru obligarea Vlădărenilor la oarbeșurile lobăgiei. Rămânându-i doar pământurile Curiei, nu mai avea nicio putere autorizată asupra locuitorilor și bunurilor lor.

Chestiunea administrativă a comunei se organizează cu conducerea proprie și la anul 1862, la cererea proprie, trecu la județul Făgăraș, de care a depins până la anul 1924.

Cea mai grea chestiune ce se punea pentru Români din Țara Bârsel, deci și pentru Vlădăreni, era desfacerea pământurilor comunale de cele ale Brașovului și împărțirea pământului la foștii lobagii.

Francisc Iosif prin decretul său din 21 Iunie 1854 luă asupra statului despăgubirea foștilor domni de pământ, așa că se șterseră toate drepturile asupra pământurilor precum și asupra zecuelilor.

Cu toate că Români, după decretul date, puseră deosebită stăruință pentru intrarea definitivă în drepturile lor, lucrurile nu mergeau tocmai normal pentru motivul că la mai mulți foști proprietari nu le convenea să renunțe la drepturile ce le-au avut prin lobăgie și astfel s'au purtat multe și îndelungate procese. (I. Zorea. Mon. com. VI, pg. 61).

Dar în 1857, când un comisar Lazar dela Cluj a venit să reguleze chestiunile comunelor din jur, au fost chemați la Crăznav reprezentanții de atunci ai Vlădărenilor, primarul Zorca, jurații și patru bătrâni ai satului, când se stabiliră despăgubirile ce ar fi să primească domnul Brașovului pentru pământul eliberat și dijele șterse.

După înțelegerea rămasă definitivă asupra pământurilor, mai era aranjamentul cu pădurile, pentru care neputându-se înțelege s'a purtat un proces de 10 ani cu Brașovul. Acest proces a fost cauza mutării comunei la județul Făgăraș, pentru că Vlădărenii să nu fie presați în această cauză prin autoritățile de atunci ale județului. Procesul a fost câștigat și astăzi Vlădărenii, după multe alte peripeții în lupta pentru proprietate, stăpânesc hotărât ce se leagă până departe în apus, prin păduri, cu județul Făgăraș, mărginaș pe la tuneul cel vechi cu Șinca-nouă și prin culmea Lazurilor cu Perșanii, Grid, Veneția și Tănțari.

Lobăgia a apăsât greu asupra acestor locuitori. Satul avea înfățișare tristă și nepodârjită, case de bărne, cu pale și gosporării primitive.

Astăzi, cine trece prin Vlădeni poate constata ce mare lucru a fost pentru acești oameni s'bătători libertatea, care este așa de scumpă tuturor neamurilor.

A luat-o cu mult înaintea satelor grănicerești, ce au fost în toată vremea favorizate și strămoșii de acum o sută de ani nu și-ar mai recunoaște satul.

Eroii noștri

Râșnov

Gheorghe Bucur

soldat

Fiul lui Ioan și Anei Bucur, s'a născut la 3 Mai, 1913, în Hărman.

A fost aprod la Tribunalul din Brașov.

S'a căsătorit în Râșnov. Avea 2 copii, unul de 12 ani și altul de 10 ani.

Fără avere, doar o modestă căsuță.

Făcea parte dintr'un regiment de infanterie din Brașov.

În luptele din 1941 dela Odesa e rănit mortal la cap de o schije de Brandt.

Este îngropat undeva prin apropierea Odesei.

Un festival de port, cântec și joc

de V. Literat

Concursul de port, cântec și joc a optprezece sate făgărășene, ținut la 4 Iulie a. c., a fost pentru publicul numeros asistent un prilej de rară și înaltă desfătare sufletească. Au fost executate frumos de soliste și soliști câteva cântece din regiune. Impotriva unei păreri, ce ar vrea să se generalizeze, soliștii aceștia sunt o dovadă că nici simțul muzical nu le lipsește Oltenilor. Sunt greu de găsit armonizate cele câteva melodii, pe care le știm că-s originale din Țara Oltului. Se pare că ele n'au isplitt pe compozitori, poate unde sunt foarte simple. De aceea ansamblul corale de cântece din regiune au lipsit dela acest concurs.

Dar portul și jocul au fost o adevărată incântare. La port județul Făgăraș prezintă două grupe distincte: *Portul din Valea Oltului* și cel din dreapta râului, adevărat „din Ardeal”. Dar înăuntrul liniilor generale ale acestor grupe, câtă varietate s'a putut constata aproape dela sat la sat, atât la cele 9 sate Oltenesti, cât și la cele 6 din Ardeal, care au luat parte la concurs. (Nu mai vorbim de alte trei sate, care de mult și-au pierdut portul de baștină).

O constatare interesantă: Când stăruim pentru păstrarea portului vechi la femel, partea cea mai atacată e îmbroboditura capului, dar, la orice concursuri, atât nevestele cât și fetele se îmbrobodesc cu „pomeselnecul”, fiindcă își dau seama cât de puternică impresie produce această găteală. În general însă, în vatra Oltului portul e mai simplu, podoabele celui femelesc nu sunt prea fin lucrate, dar ca ansamblu dă impresia de originalitate și distincție. În Ardeal podoabele sunt lucrate mai delicat și cu multă migală. Și portul ardelenesc e impunător, dar în întreținerea unor colorii ni se pare că simțim oarecare influență strelnă.

Jocuri, se joacă în satele făgărășene multe din acelea care sunt cunoscute și alte părți ca: hora, sârba, brăul, resteul, mocăneasca, etc. Hora și-a păstrat un caracter ritual, ea fiind jucată numai după cununile, la festiva mirilor din biserică. În mijlocul horii se așează un ulcior umplut de trei ori cu apă, fiindcă de trei ori e răsturnat de mireasă cu piciorul, în cursul jocu-

lui, cu semnificația că mireasa va fi rodoasă. Dar cel mai caracteristic Făgărășului e jocul zis: *românesc* sau *ardelenesc*, a cărui artă se întinde până departe pe Târnave. Adevărat joc de temperament, în cele trei faze ale lui: *fecioresca*, *partatul fetelor* și *învărtita*. Domol și solemn în Ardeal, el e sprinten și plin de foc când e jucat de Olteni, fiecare fel de joc vădind temperamentul colectiv al jucătorilor. Dar, ca și la port, așa și la acest joc găsești variații de execuție dela sat la sat, care de care mai interesante, încât se poate spune și că e același joc, și că nu e. Totul e însoțit de strigături, atât de cele ce se pot auzi și în alte părți, cât și de cele locale, ba chiar improvizate și pe loc. Nădăjduim că dl. profesor Ernil Roșală ne va bucura, dându-ne un studiu competent cu privire la jocul din Țara Oltului. Dar tot interesante sunt și variatele melodii de joc. Nu știu dacă a încercat cineva să le adune pe toate. La tot cazul ar fi o colecție de cea mai mare valoare, deși și un motiv de... șcană din partea unei societăți...

Curierul

„Astrei”

Biblioteca „Astrei” Brașov

este deschisă în fiecare zi de lucru, între orele 9-12 și 15-19. O sală de lectură bine întreținută, cu 40 de locuri, stă la dispoziția cititorilor. Secția de împrumut funcționează și ea.

Abonațiilor

le aducem aminte că nu trăim din subvenții.

Karel Englis

Economia dirijată

ed. II. Buc. Impr. Naț. 120 pag.

Intre problemele economice de o puternică și stăruitoare actualitate, aceea a economiei dirijate ocupă unul din primele locuri, atât prin interesul pur științific pe care îl stărnește — dat fiind că conceptul său este în antiteză cu acel al liberalismului, — cât și prin faptul că stările economice excepționale, crizele sau războaiele, au reclamat și reclamă o totală aplicare a principiilor care îl stau la bază.

Prof. K. Englis dela Univ. din Brno a scris un studiu asupra acestei probleme, care a apărut și în traducere românească, și de care ne vom ocupa pe scurt în rândurile ce urmează.

După ce printr'o incursiune în istoricul problemei îi fixează cadrul general de orientare, K. E. în cele 14 capitole ale lucrării răspunde pe rând unor întrebări menite a defini cu exactitate noțiunea și conținutul economiei dirijate. Este această ec. dir. intervenția Statului în mersul economiei private? Sau e protecționism ori economie de război? E coordonarea liberă a activității întreprinderilor, sau este, în slăbșit, o nouă politică economică având însă la bază concepțiile mai vechi ale mercantilismului, solidarismului sau sindicalismului?

După părerea autorului întreprinderile private, expresia economică a individualismului, își mențin ființa și în cadrul economiei dirijate, însă trebuie să sufere o reglementare a activității lor, din partea Statului, Stat care are alte ținte și urmărește alte scopuri decât întreprinzătorul singuratic. Elementul ordonator al producției individualiste, *prețul*, este distins prin această reglementare căci jocul cererii și al ofertei nu mai este liber, iar viabilitatea economiei dirijate este în funcțiune de *noul preț*, ca rezultat al unor noi elemente care înlocuiesc cererea și oferta.

Deci, după concepția lui K. E. „economia dirijată este o reglementare a elementelor constitutive ale prețului, reglementare care are de scop conservarea și ameliorarea vieții celor mulți, care prea mult au fost lăsați la capriciul jocului liber a cererii și ofertei.”

În ceea ce privește problema dacă ec. dir. este un nou sistem de politică economică ținut pe fondul conceptelor mai vechi, mercantilism, solidarism sau sindicalism, K. E. este de părere că „toate sistemele economice realizate, prezente sau istorice, conțin mai mult sau mai puțin elemente mercantile, solidariste sau sindicale grefate pe fondul individualist.”

Alături de teoria prețului ca element constitutiv al economiei dirijate al cărui prim susținător, este, autorul în studiul său mai scoate în evidență și caracterul permanent al acestei economii, — căci funcțiunea Statului de îngrijitor al sorții celor mulți fiind continuă, continuă și permanentă trebuie să fie și expresia economică a acestei grăi: economie dirijată. Deci ea încetează de a mai fi pusă în legătură numai cu anumite stări excepționale, crize sau războaie, ci se confundă cu însăși ființa Statului al cărui ajutor este în vederea realizării înaltelor idealuri ale colectivității naționale.

I. P.

Dr. Sever Cărpinișan

Specialist în boli de femei și nașteri

BRAȘOV

Calea Victoriei 13, Tl. 3443

Intorcându-se de pe front
rela consultațiile

106

ani de luptă românească are
„GAZETA TRANSILVANIEI”

Pentru societatea de Gaz Metan

Ne permitem și noi, dela această tribună a veșnicilor interese românești, să atragem atențiunea Societății de Gaz Metan, asupra unui defect în programul de introducere intraurbană în Brașov al binefăcătorului gaz.

Suntem informați că Societatea a întrecut, anul trecut, programul de de lucrări prevăzut și a introdus gazul și în Str. Ecaterinei, coborînd apoi pe lângă casa Dr. Moga în Piața Prundului, — Biserica Sf. Nicolae putând deja de anul trecut beneficia de metan.

Nu știm exact câte sute de metri or mai fi dela Sf. Nicolae până la biserica de pe Tocile, dar știm un lucru: *Nu se mai poate amâna încă o vară cei mai românesc cartier al Brașovului și partea lui principală: Str. Căpitanului și Str. Pe Tocile. De ce Scheiul să fie mereu coada, când e vorba de lucrări edilitare și mai ales de o așa de minunată realizare, care ridică deodată de pe sufletul bietului om necăjit comarul combustibilului.*

De ce să beneficieze cu câțiva ani mai curând de gaz metan tocmai acele pături ale populației brașovene, care, mai bine înstărite, nu prea simțeau frigul niciodată, cu toată scumpețea lemnului, iar o populațiune curat românească, dar mai sărăcuță, să tot aștepte? Poate ar putea obiecta Societatea: Nu știm câți își vor introduce în gospodăriile lor gazul, din locuitorii din Schei.

Nici noi nu am putea răspunde exact câți proprietari l-ar putea introduce încă în acest an, dar știm sigur că toți proprietarii din Str. Căpitanului ar face-o; unii din ei au și introdus țevile necesare; apoi, căminul ucenicilor, biserica și școala de pe Tocile, cele 2 sanatorii din Schei și, de sigur, și casa General Iacobici, fost ministru al Apărării Naționale.

Deci: dacă Societatea de Gaz Metan vrea să-și împodobească programul cu o frumoasă realizare, fiind vorba de interese curat românești și de un cartier pe care au putut să-l uite alții, altă dată, dar nu noi, ar trebui să se gândească și la Scheiul bântuit de atâtea lipsuri.

Dr. M. S. S.

Ministerul Justiției
Direcțiunea Judiciară

Publicațiune

D-l Artur Iulius E. Velter, domiciliat în Brașov, Piața G-ral Berthelot No. 1 a făcut cerere acestui Minister de a fi autorizat să schimbe pe baza art. 10 alin. . . . numele său patrimonial de Velter în acela de Veleanu, spre a se numi Artur Iulius Veleanu. Ministerul publică aceasta, conform art. 11, spre știința aceluia care ar voi să facă opozițiune în termenul și condițiunile prevăzute de alin. II al zisului articol și de art. 3 din legea asupra numelui din 8 Aprilie 1936.

Bazeta Transilvaniei

E susținută de abonații ei.
Asociațiunea „Astra” Brașov
împlinește tot ce nu se ajunge.
Se gândește cineva la asta?

Din lumea largă

Cât de mare este ficatul rechinilor

La rechini se folosește pentru scopuri economice în deosebi ficatul lor, care este extrem de mare. Acesta poate avea un volum de 7 hl.

Leac împotriva guturalului

Noile medicamente germane — sulfonamidele — s'au dovedit eficace și într'o boală care până acum nu putuse fi niciodată combătută cu succes. Este vorba de guturaiu, pe care un medic suedez a reușit să-l vindece prin pulverizarea în nas a unui preparat de sulfonamide. Cele mai bune rezultate se obțin când tratamentul este făcut în primele trei zile dela manifestarea bolii, totuși chiar și într'un stadiu mai înaintat, tratamentul împiedecă influențele nefaste ale guturaiului asupra urechilor și canalurilor nasale. Probabil că în curând, așa intenționează cercurile competente, preparatul, însoțit de pulverizator, va fi pus în comerț.

Prima mecanică de locomotivă

Legile germane pentru protecția muncii au toate la baza lor ideea de a feri femeile de ocupații care le-ar cere eforturi prea mari sau le-ar putea sdruncina sănătatea. Totuși, în aproape toate ocupațiile se găsesc și câteva femei, cărora însăși această muncă grea le procură adevărate bucurii. Astfel se află de aproape trei ani în Germania o femeie mecanică de locomotivă care-și împlinește serviciul pe o locomotivă de manevră în Königsberg cu atâtea plăcere, încât nu vrea să-și schimbe meseria cu nicio altă muncă mai ușoară.

Cărți pentru front

Până acum s'au tipărit în Germania 46 milioane de cărți pentru front. 35 mari case de editură se străduiesc a da soldaților de pe fronturi o literatură bună, plăcută și folositoare.

Nr. 1791/1943
Serv. A-tiv

Publicațiune de concurs

În conformitate cu dispozițiunile Codului Funcționarilor Publici, se publică pentru completare, post de inginer cu gradul de șef de serviciu Grupa A. 9. tipul de salariu Nr. 24 vacant la Regia Intreprinderilor Municipiului Brașov, Serviciul Apeduct și Canalizare. Doritorii a ocupa acest post vor înainta la Registratura Regiei până la data de 15 Iulie 1943, cererea însoțită de toate actele necesare, prevăzute de Codul Funcționarilor Publici.

Brașov, 26 Iunie 1943

Director, Șeful Serv. A-tiv
Ing. B. Măzgăreanu Indescifrabil

Icoane pe sticlă

cumpără Muzeul „Astrei” Brașov, (B-dul Regele Ferdinand No. 12).

Muzeul „Astrei” Brașov

roagă pe posesorii de fotografii privind viața cultura a Brașovului sau a Țării Bârsei, fie să le doneze muzeului, fie să le vândă, fie, în sfârșit, să permită direcțiunii muzeului să scoată copii de pe ele.

MARE RENTABILITATE prin Exploatarea Fabricațiunii Arpacășului (Graupen)

- și melului (Geschälte Hirse) - - cu aparate moderne

Necesită: spațiu mic și cheltulală puțină. Se produce orice calitate dela tipul de lux până la cel popular. Aceleași aparate funcționează la fabricile „IULIU MEINL S. A. R.” și INDUSTRIA HILDEBRANDT.

Adresați: DAN I. STĂNESCU, Palatul Generala, Brătia

Pentru durata campaniei de recepționarea sfeclilor de zahăr din anul acesta (aproximativ lunile Octomvrie și Noemvrie), se vor angaja:

Cantaragii și copiiștii oameni de încredere, buni calculatori, cu scrisoare frumoasă, precum și **Recepționarii de sfeclă și supraveghetori**

buni cunoscători ai sfeclilor de zahăr, disciplinați și energici.

Vor fi preferați cei care posedă examenul de cantaragii publici și absolvenții harnicii al unei școli de agricultură, agricultorii practici, pensionarii militari și dela căile ferate, cu condiția ca ei să fie oameni robuști, capabili de muncă.

Oferta cu descrierea ocupației de până acuma, scrisă cu mâna proprie este a se trimite cel mai târziu până la 30 Iulie a. c. la: „Indumîn” S. A. R. Administrația Fabricii Bod, județul Brașov.

Mica publicitate

De închiriat
un local de prăvălie

De vânzare

un aranjament complet de prăvălie
Strada Mareșal Prezan No. 8

UZINELE „ASTRA” Brașov, angajează
lucrători calificați și necalificați

bărbați și femei — sănătoși și capabili de muncă. — Salarizarea conform normelor fixate de Ministerul Muncii. Ofertele se primesc pe adresa Uzinelor.”

Cumpără roletă de fier și rafturi pentru băcănie. — Adresa la ziar.

Cinema „Astra”

prezintă dela 15 Iulie

marele film premiat la Veneția

cu: **Doris Durantl**
Antonio Centa
Enrico Giori
Giovanni Grasso

în

MAILU

O povestire de patimi și dragoste

Tipografia „Astra” Brașov
caută
Ucenici români

S'a deschis

MAGAZINUL

str. Regina Maria 48

ROMANESC

(fostă str. Neagră)

stofe,
măfășuri,
tricotaje,

clorapi,
pânzeturi
etc.

LANTEX

Telef. 2905

Lila Măzgăreanu

Telef. 2905

TIPOGRAFIA

„ASTRA”

Execută orice tipăritură
sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o întreprindere curat românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

Informațiuni

Absolvenții și absolventele din toți anii, ai Liceului Comercial „Andrei Bârseanu” Brașov precum și ai fostei Școli Comerciale Su-gr. ort. Române din Brașov sunt rugați să comunice direcțiunii liceului situația lor actuală (ocupațiunea, adresa și anul absolvirii liceului (școlii).

Ziarele din provincie sunt rugate să publice gratuit, această invitațiune.

Insulina pentru diabetici

Se aduce la cunoștință tuturor bolnavilor de diabet (zahăr) din orașul și județul Brașov, că *insulina* de care au nevoie pentru tratament, fiind monopolizată prin lege, nu se va putea procura prin comerț decât numai de la farmacia Spitalului Gh. Mârzescu Brașov.

Serviciul de Medicină Internă al Spitalului, va elibera cartelele de insulină bolnavilor ce au nevoie pentru tratament în urma examenului medical ce li se va face.

Insulina se distribuie la începutul fiecărei luni cu începere dela 1 Iulie 1943, prețul unei fiole fiind de Lei 320.

Orice informațiune se poate cere dela Biroul Ad-tiv al Spitalului, Telefon Nr. 2742, între orele 8—13 și 16—19.

Operă

Joi 15 Iulie a. c. la ora 8^{1/2} seara se va reprezenta în sala „Reduta” celebra operă comică **ARMURIERUL** de Lortzing. Conducerea muzicală o are maestrul Constantin Bobescu. Rolurile vor fi interpretate de cântăreți de seamă dela Opera Română din București.

Biletele la agenția teatrală Maria Băcilă. Telefon 35-37.

Teatrale

Miercuri 14 Iulie ora 8.30 se va reprezenta în sala „Astra” puternica piesă a lui Henri Bataille: **MARȘUL NUPTIAL**, în frunte cu artiștii George Vraca, Angela Teodorescu și V. Valentineanu. (Turneu oficial al Teatrului Național din București).

Sâmbătă 17 Iulie la ora 4 (matineu) și seara la 8.30 se va juca în sala „Reduta” tot cu artiștii dela Teatrul Național: „**Fascinație**” de K. Winter, în frunte cu artistul Pop Marțian.

Biletele pentru ambele spectacole la agenția teatrală Maria Băcilă. Telefon 35-37.

Colaboratorii

noștri sunt rugați să ne trimită articole scurte.

Cronica Războiului

Faptele de arme ale aviatorilor români

Un comunicat special dat de Ministerul Aerului subliniază: „Un convoiu ce naviga în Marea Neagră a fost atacat de trei avioane de bombardament sovietice de tipul T.B.B. cu patru motoare. Intervenția a trei avioane I.A.R. 80, ce asigură protecția convoiului, s'a manifestat spontan. După o scurtă și aprigă luptă cele trei avioane sovietice au fost doborâte și astfel convoiul a putut să-și continue drumul nestingherit.”

Aspecte politice

Evenimentele militare din ultimele zile au pus în umbră frământările cu caracter politic. Totuși și acestea din urmă au importanța lor peste care nu se cade să trecem, cu atât mai mult, cu cât au o semnificație deosebită, ele fiind în legătură directă cu evenimentele militare în curs.

De multă vreme nu s'a auzit glasul *Elveției* care a reușit și în acest conflict mondial să stea în afara țărilor angajate în luptă. Acum, însă când, evenimente militare de mare importanță se petrec în Mediterana, președintele Confederației elvețiene, d-l *Celio*, a vorbit la Riva San Vitale, lângă Lugano, și a spus că misiunea Elveției este de a păstra neutralitatea față de toți, ducând o politică „de stimă și amicitie” față de toate țările. Dar, a adăugat președintele, neutralitatea, „s'ar trans-

Mersul războiului

Evenimente militare de mare importanță se petrec în Mediterana. Telegramme străine au transmis vești care pun Italia în fața unor fapte cu adevărat istorice. Forțe engleze, americane și canadiene au debarcat în Sicilia. Se pare că operațiuni de debarcare au fost efectuate în mai multe puncte deodată.

Rezistența trupelor italiene și germane este destul de eficace. Debarcarea s'a produs în timpul nopții în același timp întreaga parte de Sud-Nord a insulei a fost supusă la un bombardament violent. Atacul asupra Siciliei a fost efectuat de diviziile 1, 3, 45, infanterie americană; două divizii de infanterie engleze; 1 divizie canadiană și divizia 22 blindate.

Pentru a ne da seama de importanța strategică a Siciliei se impune o examinare a liniei frontului din Mediterana. El este în formă de arc care converge spre Sud și are o întindere de peste 2600 km. Forțele Axei au de apărut deci partea din Mediterana care pornește dela granița franco-spaniolă, trece peste insulele Sicilia, Sardinia, Creta și Rhodos și merge până la granița Turciei în Asia. Așa dar cele două capete ale frontului sunt fixate la granițele a două țări neutre: Spania și Turcia. Centrul frontului îl formează insulele: Sardinia, Sicilia și Creta.

Despre Creta s'a amintit acum câteva zile într'un comunicat militar care anunța încercări de debarcare anglo-americane. În ce privește Sicilia, despre ea s'a vorbit foarte des, mai ales în urma violentelor bombardamente aeriene îndreptate asupra orașelor de pe insulă.

În preziua debarcării, bombardamentele au atins cel mai înalt grad. Acest fapt a fost considerat la Berlin drept acțiunea care pregătește începerea debarcării. Și, în adevăr, în noaptea aceleasi zile, trupele aliate,

De această victorie s'au legat două nume a doi tineri piloți: adjutantul av. *Mihordea Mthai*, care a trimis în fundul mării două avioane și adjutantul stagiar av. *Bucur Gh.*, care a doborât pe cel de al treilea avion dușman.

În încleștarea numai de o clipă a aviatorilor români a fost scrisă o pagină glorioasă din cartea încă deschisă a celui mai crâncen războiu din câte a cunoscut lumea.

forma în războiu aspru, nemilos și eroic, dacă ea ar fi atinsă de cineva”.

Convingerea Președintelui Celio este că Elveția va ieși cu bine din această conflagrație mondială.

Pentru a completa cronica noastră politică amintim de aniversarea a 11 ani dela preluarea frânelor guvernului portughez de profesorul Salazar.

Nu putem, de asemenea, trece peste frământările politice din Africa de Nord. Știut este că generalul *Giraud* se află în Washington, unde a avut întrevederi cu Președintele Roosevelt. După întrevederi a început o campanie de presă americană împotriva generalului *De Gaulle*, pe motivul că acesta ar fi organizat în Africa o organizație secretă ai căror membri au jurat credință numai lui:

sprînjite de puternice formațiuni navale și aeriene, au început atacul de-a-lungul coastei Sud-orientale și în special în spațiul portului Marsalla.

Reacțiunea apărătorilor a fost extrem de violentă. Bateriile de coastă au început un puternic duel cu navele de războiu engleze și americane care patrulau în larg pentru protecția micilor ambarcațiuni, care se îndreptau spre țarm, transportând trupe și material ușor de războiu.

În aceeași vreme trupe de parașutiști au fost lansate pe insulă, însă au fost imediat înconjurate și forțate să înceteze lupta.

Aviația italiană și germană au depus o activitate pe care însăși comandamentul aliat a trebuit s'o recunoască. Artileria antiaeriană, mai puternică și mai numeroasă decât oricând, a contribuit în largă măsură la stănenirea activității aeriene a aliaților.

Luptele continuă cu înverșunare și știrile sunt destul de rare păstrându-se mai ales tăcerea din partea Anglo-americanilor, atitudine care se întâlnește pentru prima dată la aliați în acest războiu.

Cercurile militare precizează însă că evenimentele din Sicilia se succed foarte rapid, așa că nu se poate spune deocamdată mai mult. Un fapt însă este neîndoios. Ocuparea insulei este o problemă foarte grea. Ea are o suprafață de 22.000 km. p. și o populație de 4 milioane. Insula este despărțită de regatul Italiei prin strâmtoarea Messina și face parte din Regat dela 1860.

În decursul istoriei ea a suferit dese invazii. Fenicienii, Cartaginezii și Romanii au dorit să stăpânească pământul și locuitorii insulei. Atacul Romanilor a fost ținut pe loc timp de trei ani de marele matematician și fizician din antichitate *Arhimede*, originar din

de **Mardare Mateescu**

Siracuză, (oraș situat pe partea de răsărit a insulei).

Ziarele italiene care au anunțat atacul declară că poporul italian n'a fost surprins, deoarece el aștepta atacul anglo-american. Toată Italia este acum în picioare pentru a face față inamicului și ea este hotărâtă să opună o rezistență neclintită.

La Berlin se declară că atacul aliaților n'a produs nicio surpriză, deoarece pregătirile inamicului in vederea de mult o asemenea posibilitate.

Bine înțeles că în această clipă, când teritoriul italian a fost atacat, Italienii au primul drept să ia poziție față de evenimentele. Se subliniază, de asemenea, la Berlin, că lupta pe care o dă acum Italia este și lupta Germaniei.

Lupta din Sicilia este considerată, împreună cu cea dela Bielgorod, ca o nouă fază a războiului. Debarcarea din Sicilia este răspunsul anglo-american la ofensiva din răsărit, adică declanșarea atacului cerut de Moscova.

Frontul de răsărit

Comunicatele privitoare la situația de pe frontul de răsărit precizează că în regiunea cuprinsă între Orel—Kursk—Bielgorod, se dă cea mai mare bătălie de care blindate și aviație din câte a cunoscut războiul actual.

În bătăliile dela Bielgorod și Orel, trupe germane au înregistrat noi succese ofensive împotriva dărzei rezistențe sovietice. Numărul tancurilor rămase pe teren sau capturate se ridică la 1227.

Este demn de relevat faptul că în rândurile armatei germane luptă în prezent formațiuni ale armatei autohtone: voluntari ruși sub comanda generalului Vlasov; contingentele armatei ucrainiene; cazaci dela Don, din Cuban și de pe Terek, dușmanii de moarte ai bolșevismului; unități de voluntari din Caucaz și din Turchestan și, în fine, formațiuni de estoni și letoni.

Superioritatea comandamentului german s'a dovedit și de această dată. Datorită unor manevre reușite, Germanii au încercuit și distrus în regiunea dela Est și Nord-Est de Bielgorod părți mari din formațiunile de blindate sovietice. Cu acest prilej 63 de tancuri au fost strânse pe un spațiu redus și puse în imposibilitate de a mai lupta, astfel că au căzut intacte în mânele unei divizii germane care a mai capturat și un număr de material de războiu. În aceeași zonă o altă formațiune germană a distrus în ajun 60 de tancuri inamice și a capturat 61 de tunuri antitanc. În regiunea amintită detașamente blindate germane au pătruns adânc în frontul sovietic și au încercuit din toate părțile formațiuni blindate inamice și formațiuni de artilerie ale unui corp de gardă. Cum încercarea de a sparge încercuirea n'a dat niciun rezultat, forțele germane procedează acum la nimicirea lor.

Aliații declară însă că Sicilia este considerată drept epicentrul actualului războiu mondial și că Italia va fi câmpul unor câncene bătălii.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200